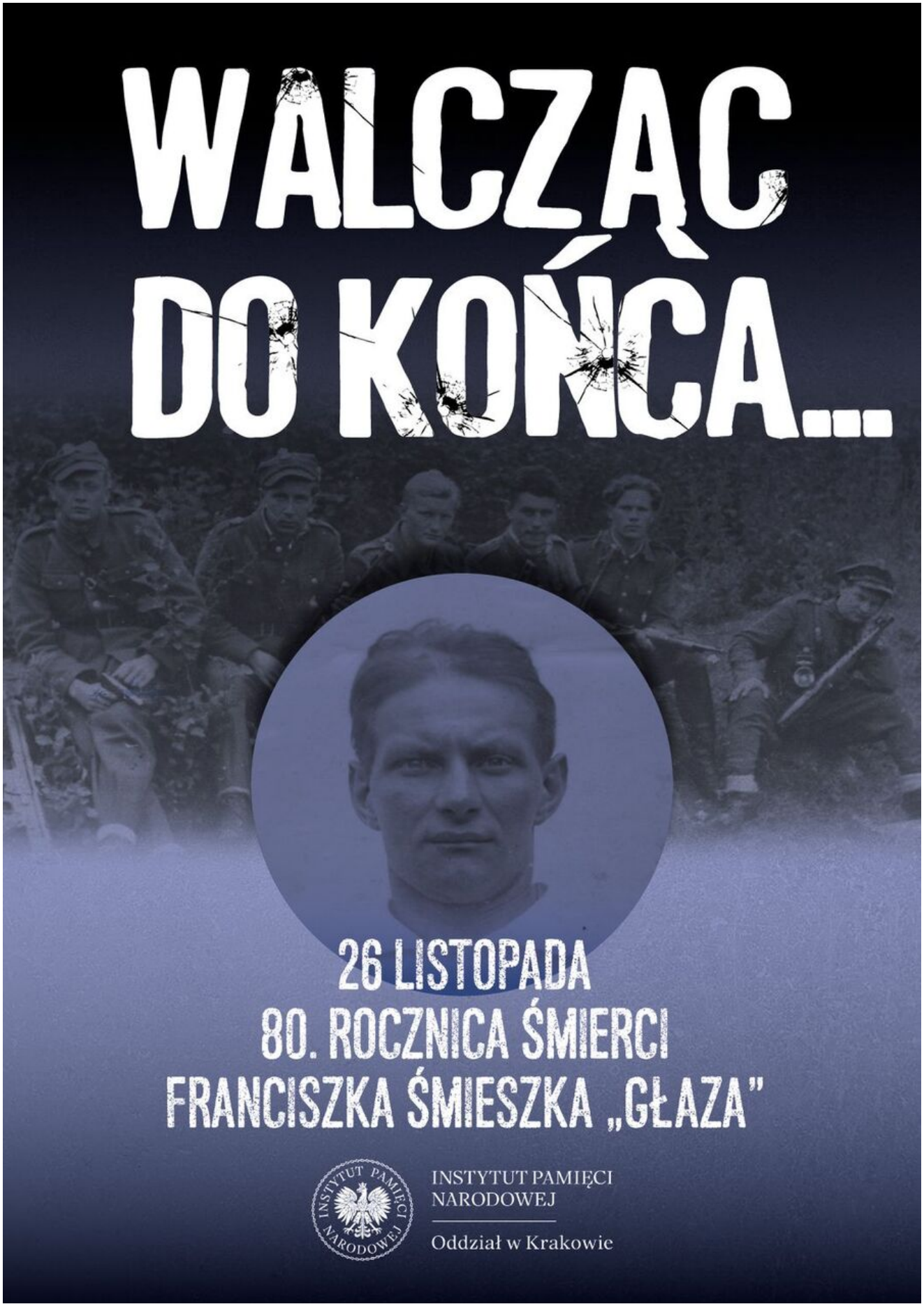
Franciszek Śmieszek „Głaz”

26 listopada 1946 r. na dziedzińcu więzienia Montelupich w Krakowie rozstrzelano Franciszka Śmieszka „Głaza”, partyzanta zgrupowania „Błyskawica” Józefa Kurasia „Ognia”.

26.11.2026

„Głaz" przyszedł na świat 12 marca 1912 r. w Czarnym Dunajcu, w powiecie nowotarskim. W okresie II Rzeczpospolitej ukończył pięć klas szkoły powszechnej, pracował we własnym

gospodarstwie rolnym oraz w miejscowym tartaku, należąc jednocześnie do lokalnych struktur „Strzelca”. Podczas okupacji niemieckiej działał w ZWZ-AK. W czasie akcji „Burza” został zmobilizowany do partyzantki, a później prowadził wywiad na rzecz IV batalionu 1. pułku strzelców podhalańskich AK (służył w nim brat jego żony – plut. Władysław Pisarski „Piwonia”, który zginął w czasie głośnej „bitwy ochotnickiej”).

Po zakończeniu II wojny światowej, jak wielu żołnierzy małopolskiej konspiracji, Śmieszek wstąpił do MO. 8 stycznia 1946 r. uciekł jednak z posterunku w Łopusznej w celu dołączenia do podziemia niepodległościowego. Walczył w szeregach Zgrupowania Partyzanckiego „Błyskawica”, uczestnicząc w wielu akcjach zbrojnych, m.in. w ataku na posterunek MO w Skrzydlnej. W drugiej połowie 1946 r. należał do 2. kompanii, tzw. tatrzańskiej, działającej na Podhalu, po czym został przeniesiony do 5. kompanii operującej w Beskidzie Wyspowym. Jego działalność niepodległościowa spotkała się z odwetem ze strony komunistów, którzy zdecydowali się aresztować jego żonę. On sam został zatrzymany 25 września 1946 r. w Słopnicach przez żołnierzy KBW. Odebrano mu wówczas m.in. broń oraz serię fotografii, przedstawiających najbliższą rodzinę oraz partyzantów zgrupowania „Ognia”. Wyrokiem komunistycznego Wojskowego Sądu Rejonowego w Krakowie z 8 listopada 1946 r. został skazany na karę śmierci. Wyrok wykonano kilkanaście dni później. Szczątki „Głaza” zostały odnalezione 7 lipca 2025 r. podczas prac poszukiwawczych IPN.

Tekst Dawid Golik

[Poprzedni Strona](#)

Kraków

Żołnierze Wyklęci

Artykuł